

Winston Churchillin esitys etupiirijaksiksi

Englannin pääministeri Winston Churchill kävi lokakuussa 1944 Moskovassa tapaamassa Josif Stalinia. Siinä yhteydessä hän tarjosi paperilapulle luonnosteltua sopimusta vaikutusvallan jakamiseksi Kaakkois-Euroopassa. Stalin vastasi merkitsemällä paperin luetuksi ja kehotti Churchillia pitämään sen hallussaan.

Churchillin ehdotus vaikutuksen jakamiseksi oli:

Romania: 90 % Venäjälle, 10 % muut,
Kreikka: 90 % Iso-Britannia - Yhdysvallat, 10 % Venäjälle,
Jugoslavia ja Unkari, molemmat 50 % - 50 % ja
Bulgaria 75 % Venäjälle, 25 % muille.

Stalinille oli käytännössä samantekevää, mitä lapulla luki, koska Neuvostoliiton joukot jo miehittivät noista alueista suurinta osaa. Silti jaon periaate erityisesti Kreikan osalta pysyi voimassa lähivuosina. Myös Jugoslaviassa ajatus aikaa myöten toteutui, kun Tito vuonna 1948 irrotti maansa Neuvostoliiton vaikutuspiiristä sitoutumattomaksi maaksi.

Englannin ja Neuvostoliiton ulkoministerien kesken sovittiin, että Bulgariassa ja Unkarissa suhteet olisivat 80 - 20 Neuvostoliiton hyväksi. Kuitenkin noissa maissa Neuvostoliiton valta pian vahvistui, ja lännen vaikutus heikkeni olemattomaksi.

Yhdysvaltojen presidentti Roosevelt ei hyväksynyt vaikutuspiirien jakoa osaksi siitä syystä, että hän ajatteli amerikkalaisten joukkojen vetäytyvän Euroopasta kohta sodan jälkeen. Toisaalta hänen mielestään Yhdysvallat oli anti-imperialistisen maa, joka ei harrastaisi "vanhanaikaista" etupiiripolitiikkaa.

Ks. Winston Churchill, *The Second World War*, Vol. VI. *Triumph and Tragedy* (1954), s. 197 - 199. Robin Edmonds, *The Big Three* (1991), s. 388 - 389.